

כ"ו אייר ה'תשע"ח 11.5.18

מגזין מס' 476

ערב שבת פרשת בחוקותי/מברכים חודש סיון

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

יציאת מצרים ברוחניות - חלק ב' התקדמות בהליכה לאחור

עיקר העבודה הנדרשת מן השואף לחירותו היא עבודת ה'אתכפיא' (חינוך האדם את עצמו בדרך כפייה וקבלת עול, כביטוי להתבטלותו מרצון לצווי החיים) - שענינה "לא בא לי... אבל אני הולך על הנכון". וכדוגמת המתקדם בהליכה לאחור לעבר מטרותיו: אף שפניו, לשון פנימיות (דהיינו תשוקותיו ורצונותיו שמצד מצבו הקודם ה'ילדותי'), מופנים ונמשכים בטבעם אל רגילותו המוכרת... בכל זאת, בפועל, אין הוא מתחשב בזה ובוחר לדבוק דוקא במעשים המקרבים אותו בהתמדה אל מבוקשו.

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש סיון

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'בחוקותי', מכריזים: המולד יהיה ביום שני (אור ליום שלישי) שעה 5 בערב, 21 דקות ו6 חלקים. ראש חודש סיון ביום השלישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בעניני נר מצוה ותורה אור.

חודש סיון - החודש התשיעי מתשרי למניין בריאת העולם, והשלישי מניסן למניין יציאת מצרים. מקור השם "סיון" במונח האשורי "סיונו", שפירושו - עת להט השמש. בלוח החקלאי שנחשף בחפירות 'גזר' העתיקה נקרא החודש "קציר כל" - קציר כללי. חודש סיון הוא חודש מלא ובו שלושים יום. מזלו - תאומים. המדרש מבאר שייכותו של מזל תאומים לחודש סיון - "אמר הקדוש ברוך הוא: נתתי את התורה בחודש השלישי במזל תאומים, שאם יבקש עשיו הרשע (=אחיו התאום של יעקב - ישראל) להתגייר ולבוא ללמוד (=ולקיים) תורה - יבוא וילמד!" (פסיקתא דרב כהנא י"ב)

ימים ואירועים מיוחדים בחולל סיון

להלן הימים המיוחדים שבחודש סיון, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

א' סיון – ראש חודש. מיום זה ועד י"ב בסיון אין אומרים 'תחנון'. ביום זה באו בני ישראל למדבר סיני (שמות י"ט).

ו' סיון – חג השבועות, ולו ארבעה שמות:

חג הקציר – על שם קציר החיטים שבימים אלה. החיטים הן האחרונות להבשיל בתבואות השנה ובהן כלתה עונת קציר השנה, ובחג מביאים מנחה חדשה לבית ה'. זהו שכתוב: **"וחג הקציר** ביכורי מעשיך אשר תזרע בשדה".

חג שבועות – על שם ספירת העומר שספרנו במהלך שבעה השבועות שלפניו, וביום החמישים חג לה' ולתורה שניתנה ביום זה. וזהו שכתוב: **"וחג שבועות** תעשה לך ביכורי קציר חיטים"; **"ועשית חג שבועות** לה' אלקיך".

יום הביכורים – על שם לחם המנחה החדשה, שמניפים ביום זה במקדש מן התבואה החדשה. מנחה זו היא המתירה הבאת מנחות מן התבואה החדשה למקדש. ביום זה מתחילה עונת הביכורים – כל איש ישראל נוטל

מראשית פרי אדמתו, משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, מניחם בטנא ומביאם לבית ה', ככתוב **"ולקח הכהן הטנא מידו והניחו לפני מזבח ה' אלקים"**; וכן כתוב: **"וביום הביכורים** בהקריבכם מנחה חדשה".

עצרת – מקור שם זה אינו במקרא. חז"ל קראוהו כך בכל מקום לפי שחג זה (לבד היותו רגל בפני עצמו) הוא בבחינת המשך וסיום (שמיני) לשבעת ימי חג המצות וקשור עמהם. ימי הספירה שבין חג הפסח לחג השבועות אינם מהווים הפסק, והם כחולו של מועד בין שני החגים (על דרך שמיני עצרת הבא בהמשך לחג הסוכות), ומכאן שמו – עצרת, כלומר, עצרת של פסח.

חג השבועות הוא יום ההסתלקות (הילולא) של דוד המלך עליו השלום, ושל רבי ישראל הבעל שם טוב הקדוש.

כ"ח סיון – היום בו הגיע הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו, ונוות ביתו לחוף מבטחים בארה"ב – בצאתם מאירופה הבוערת – בשנת תש"א (1941).

קודם ציווי "הוכח תוכיח", כתוב "ולא תשנא את אחיך", כי זהו תנאי מוקדם לתוכחה. ואחר זה כתוב "ולא תשא עליו חטא", כלומר, שאם לא פעלה התוכחה, בודאי אתה האשם, שלא היו דבריך דברים היוצאים מן הלב.

(על פי 'היום יום' כ"ו אייר)

הסיפור השבועי

ברכה והבטחה

אלה היו ימי המנדט הבריטי בארץ ישראל. מצאתי אז את פרנסתי מעבודה בבית המלאכה של הרכבת בחיפה. סביבי עבדו עוד אלפי עובדים, רובם ככולם ערבים. היחסים בינינו היו טובים למדי, בין השאר בזכות שליטתי בשפה הערבית.

האווירה השתנתה עם פרוץ המאורעות בארץ ישראל. האירועים בחברון, בירושלים ובמקומות יישוב נוספים השפיעו מיד על העובדים בבית המלאכה. לפתע מצאתי את עצמי מוקף בים של שנאה ועוינות. איומים – תחילה מרומזים ולאחר מכן גלויים – נשלחו לעברי כמעט מדי יום ביומו. כשהתלוננתי על כך לפני מנהל העבודה, ערבי גם כן, פטר אותי בצחוק מזלזל.

מיום ליום חשתי מאויים יותר. פניתי לממונה הראשי על בית המלאכה – הוא היה אנגלי – ושיתפתי אותו בחששותיי. הממונה הבין ללבי והתיר לי להיעדר מהעבודה בימים שבהם אחוש בסכנה מיוחדת. ההיתר אמנם הקל עליי, אך לא פתר את הבעיה. בכל פעם שהופעתי לעבודה חזרו האיומים, ועם הזמן אף נעשו בוטים יותר. "נשחט אותך כמו כלב!", היו הערבים מסננים לעברי, ועוד איומים מעין אלה.

בצר לי החלטתי לנסוע לירושלים, כדי להיוועץ ברב חשוב שהכרתי. הרב הקשיב לדבריי, ויעץ לי לעזוב את מקום העבודה. יצאתי מביתו נבוך ואובד עצות. הצעתו היתה הגיונית, אך חשתי לאבד את מקור פרנסתי.

עמדתי מחוץ לבית ודמעות עלו בעיניי. לפתע הבחינה בי אשת הרב. בתשובה לשאלתה סיפרתי לה על מצבי ועל העצה שהעניק לי בעלה. "לא הרחק מכאן מתגורר הצדיק רבי שלמה מזוויל", אמרה לי, "גש אליו".

שעיתי לעצתה. כשהגעתי לביתו, אמרה לי רעיית הצדיק כי בשעה זו בעלה שוהה ליד הכותל המערבי. פניתי והלכתי לכותל. לא מצאתיו שם וחזרתי לביתו. "הלוא אמרתי לך שהוא ליד הכותל כעת!", התעקשה הרבנית.

הנחתי שכנראה לא זיהיתי את הצדיק וחזרתי לכותל. רצתי דרך השוק הערבי ובתוך כך שמעתי רוכל ערבי קורא בקול – "הנה יהודי!... הבה נחסל אותו!". עוד רגע קט והאספסוף היה מסתער עליי, אלא שאז נשמעה קריאה נוספת: "אינכם רואים שהוא רץ כמו משוגע? עזבו אותו!".

בהגיעי לכותל מצאתי את הצדיק עומד בפינה, צמוד לאבני הכותל. ניגשתי אליו וניסיתי להסב את תשומת ליבו אליי, אבל הוא היה שקוע בתפילתו ולא השיב. גם כשפנה מהכותל והחל לצעוד לכיוון ביתו, נראה היה כי עדיין הוא שרוי בשרעפיו. פסעתי לצידו, ממתין לשעת כושר לפתוח עמו בשיחה, אך הוא כמו היה מסוגר בתוך עצמו.

הגענו לבית של הצדיק והוא ישב אל השולחן. באותו רגע גאה בקרבי כל המתח שהצטבר בעת האחרונה ופרצתי בבכי. "רבי הושיעה, אני בצרה גדולה!", קראתי. נשא הצדיק את עיניו אליי והביט בי להרף עין. כעבור רגע נטל ספר והחל לעיין בו. עדיין לא הוציא מילה מפיו, ואני עוד לא סיפרתי לו מה בדיוק מעיק על ליבי. פתאום הכה בידו על השולחן ואמר: "מה יש לך לפחד? מי שייגע בך לרעה יהיה לו סוף שחור! אין מה לפחד!".

באותו רגע הרגשתי כמו אדם חדש. בבת אחת נעלמה המועקה שרבעה על לבי והיתה כלא היתה. הייתי בטוח

בברכתו של הצדיק. בהתרגשותי כי רבה הוצאתי מכיסי שטר של לירה והנחתיו על השולחן. באותם ימים הייתה משכורתי החודשית ארבע לירות.

רבי שלמה מיאן לקבל ממני את הכסף. "מה לי ולנייר ה'עבודה זרה' הזה!"... הפטיר. "אפשר לעשות בזה צדקה", התעקשתי. "גנב!", קרא לעברי, וכשהבחין במבטי המשתאה הסביר: "זה כסף שנועד לפרנסת אשתך וילדיך!".

בכל לבי השתוקקתי שייקח מידי את הכסף. הוספתי להפציר בו והסברתי כי הדבר לא יפגע בפרנסת ביתי. רק אז התרצה לקבל את הלירה, לשם צדקה.

נסעתי לחיפה ולמחרת חזרתי לבית המלאכה. אך דרכו גללי בשערי המקום, ניגש אליי אחד העובדים במקום, מחמוד שמו. ללא אומר ודברים הנחית אגרוף בפרצופי. הייתי בהלם מוחלט. "הוי רבי", קראתי מנהמת לבי, "רבי קדוש!", רחשו שפתיי תחינה.

מחמוד החל לחזור לאחוריו, עיניו רושפות שנאה. הוא הספיק לפסוע רק כמה פסיעות ופתאום מעד ונפל ארצה על עורפו. חבריו חשו אליו במהירות וניסו להרימו, אך הוא לא זע ולא נע. לרופא שהוזעק למקום לא היה אלא לקבוע את מותו, כנראה משטף דם במוח.

מאותו יום הופעתי במקום עבודתי ללא מורא וללא חשש. אלפי ערבים עבדו סביבי, אך איש מהם לא העז עוד לגעת בי לרעה. סיפורו של מחמוד נפוץ בכל בית המלאכה והכול חששו פן יהיה גורלם כגורלו.

רק אני ידעתי כי זכותו של הצדיק רבי שלמה מזוויל (נפטר בכ"ו באייר תש"י) היא שהגנה עליי.

(סיפורו של ר' אברהם-חיים שפילברג ז"ל,
לפי 'צדיק יסוד עולם')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בחוקותי

"אם בחוקותי תלכו..."

הקב"ה מבטיח לבני ישראל, שאם ילכו בחוקות התורה יזכו לברכה גשמית ורוחנית: הגשמים ירדו בעיתם, תבואות השדה ופרי העץ יהיו בשפע, יזכו הם לשבת לבטח בארצם מבלי שחיות טורפות יטרידום, פחדם יפול על אויביהם שיחששו להתגרות בהם, זרעם ירבה ויפרוך, אלוקים יהיה בקרבם ויזכו לגדולה רוחנית.

"ואם לא תשמעו לי..."

אולם, אם לא ילכו בני ישראל בדרכי התורה ולא יאבו לשמוע בקול ה', אזי ימאס בהם ה' ויענישם בעונשים כבדים ונוראים שילכו ויחריפו באם יעמדו במרדם ולא ישובו בתשובה. התורה מפרטת שורה ארוכה של מכות וחוליים בבית ובשדה, בבריאות ובמשפחה ועד לגירוש מן הארץ, תוך מכות קשות מאויביהם שיכבשו את הארץ, יחריבו המקדש ויגלום לבין העמים.

בסיום הדברים הקשים מרגיע ה' ומבטיח כי גם בגלותם בארצות העמים לא יפר הוא את בריתו לאברהם, יצחק ויעקב ולא יכלם או יחליפם באומה אחרת (ובאחרית הימים ישובו הפרט והכלל בתשובה שלימה וסוף ישראל לשוב לארצם, באשר ברית נצח כרת ה' עם אבות האומה ובגאולה האמיתית והשלימה יקובצו כל בניהם לאחד אחד (לארצם).

הנודר לה' 'ערך נפש'

הנודר 'ערך נפש' – להביא להקדש (לתרום כסף או שווה כסף למקדש ולמשרתים בו בקודש) ערך אדם

כלשהו מישראל, באומרו "ערך פלוני עלי להקדש", יחושב ערך נפשו של אותו פלוני על פי גילו ומינו. הנודר ערך זכר מבן עשרים עד שישים – ישלם להקדש חמישים שקלים, מגיל חמש ועד עשרים – עשרים שקלים, מבן חודש עד חמש שנים – חמשה שקלים ומגיל שישים ומעלה – חמשה עשר שקלים. הנודר להביא להקדש ערך נקבה מגיל עשרים ועד שישים – ישלם שלושים שקלים, מבת חמש ועד עשרים – עשרה שקלים, מגיל חודש עד חמש שנים – שלושה שקלים ומגיל שישים ומעלה – עשרה שקלים. כאשר אין יד הנודר משגת ערכים אלו, יעריך הכהן את יכולתו הכלכלית של הנודר ויקבע בהתאם לכך את הערך הכספי אשר יושת עליו (כל השקלים האמורים, הינם שקלי כסף שהיו נוהגים באותם ימים).

דיני המוקדשים ותמורתם

משהקדיש אדם בהמה טהורה וראויה לקרבן, ניטלה ממנו האפשרות להמירה (להחליפה בכסף או בשווה כסף) כי מרגע הקדשתה חלה הקדושה על גופה. ואם בכל זאת ימירה המקדיש, יהיו גם הבהמה שהקדיש וגם תמורתה קודש.

ואם הבהמה המוקדשת טמאה לא תחול הקדושה על גופה באשר אינה ראויה להקרבה, והיא תימכר בשווה שעל פי הערכת הכהן. ובמקרה שהתורם עצמו יהיה מעונין לקנותה, ישלם הוא את ערכה בתוספת חמישית (עשרים אחוזים משווה).

כך הוא גם בנוגע לאדם המקדיש בית ורוצה לפדותו בכסף או שווה כסף תמורתו, עליו לתת שווי הבית על פי הערכת הכהן ובתוספת חמישית.

אם אדם אחר (לא המקדיש) מעונין לקנות את המוקדש מידי ההקדש, לא יחויב בתוספת החומש.

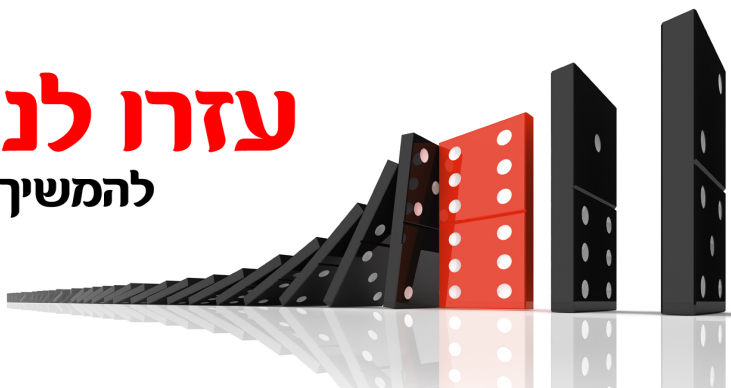
התורה קובעת כי שווי של שדה תבואה שהוקדש: חמישים שקל כסף לכל מידת 'חומר שעורים'. ובאם יחפוץ המקדיש לפדותה בעצמו, יוסיף על ערכה כנ"ל תוספת חומש.

אף שגם כאן מאפשרת התורה למקדיש לגאול את שדהו (בתוספת חומש), מכל מקום בענין זה ישנו סייג: אם קודם בוא היוכל נמכר השדה (בחכירה) על ידי גזבר ההקדש לאדם אחר, מכירתו מפקיעה אותו מידי בעליו קודש.

הראשונים, ובהגיע היוכל יחולק השדה בין הכהנים. אך אם המקדיש את השדה אינו בעליו המקורי אלא חכר אותו מיד בעליו הראשונים, אזי בשנת היוכל ישוב השדה לידי בעליו הראשונים, גם אם נמכר בינתיים על ידי הגזבר.

בהמשך הפרשה, על פי העקרונות האמורים, מוסיפה התורה דינים נוספים מדיני חרמות ומעשרות להקדש ותמורתם: אין למכור או לגאול רכוש אשר הוחרם להקדש; לעומת זאת בנוגע למעשרות, אפשר לפדותם בשוים ובתוספת חומש; מן הבקר ומן הצאן יופרש להקדש כל בעל חי עשירי. אין להמיר את המוקדשים, ומי שבכל זאת המיר - יהיו גם כאן הבהמה ותמורתה קודש.

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרויקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרבים.
והמוחזק "היוג - חזקוה וטחמה רהדזה" ערורה עה הוזהרה ועלר!

קבלת עול מתוך תענוג

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"אם בחקתי תלכו" (ויקרא כו,ג)

חקקתי, גזירה גזרתי".

בלי הגבלות

פרשת בחוקותי נפתחת בפסוק "אם בחוקותי תלכו", ובהמשך מובטח השכר על כך. לכאורה נראה שהקב"ה מציב כאן תנאי לקבלת ברכותיו. אולם הגמרא מפרשת: "אין 'אם' אלא לשון תחנונים". כלומר, לא תנאי מציב לנו הקב"ה, אלא מבקש בקשה נפשית. הקב"ה מתחנן, כביכול, לפני עם ישראל – אנא, לכו בחוקותי.

ברור ומובן, שבקשה כזאת מאת הקב"ה איננה רק בקשה, אלא יש בה משום נתינת כח וסיוע. הקב"ה נותן את הכוחות ומבטיח לכל יהודי שאמנם יצליח לקיים את "בחוקותי תלכו". דבר זה מופנה אף אל היהודים הרחוקים ביותר, שהרי נאמר: "לבלתי יידח ממנו נידח".

כמו חוק

מה הקב"ה מבקש שנעשה? – "בחוקותי תלכו". לדברי כמה מפרשים, הכוונה היא למצוות התורה. ידוע, שיש שלושה סוגים במצוות: 'משפטים' (מצוות שכליות), 'עדות' (מצוות שהשכל עצמו לא היה מחייבן, אך לאחר ציווי התורה ניתן להבינן; כמו החגים והמועדים, למשל), ו'חוקים' (מצוות שלמעלה מכל היגיון; כמו שעטנז, פרה אדומה וכדומה). אולם התורה בוחרת כאן להגדיר את כל המצוות בשם הכולל 'חוקים'.

הטעם לכך:

כאן חפץ הקב"ה להורות לנו דרך בקיום המצוות – קיימו את כל המצוות כפי שמקיימים 'חוקים'. גם את ה'עדות' וה'משפטים', אף על פי שהן מובנות בשכלנו, עלינו לקיימן מתוך קבלת עול, כציות לרצון ה'. לא משום שהשכל מחייב כך, אלא משום שהקב"ה ציווה – "חוקה

גשם מלמעלה

ומהו השכר שהקב"ה מבטיח על קיום מצוות כזה? אומרת התורה: "ונתתי גשמיכם בעתם". כשם שגשם הוא דבר הבא מלמעלה, כך 'גשם' במובן הרוחני רומז לתורה, שבאה מלמעלה. הקב"ה מבטיח לנו, שעל ידי "בחוקותי תלכו" נזכה לאור התורה, עד לאור הגדול שיתגלה על ידי משיח צדקנו.

שפע זה יורד עד העולם הגשמי כפשוטו, עד גשמים כפשוטם של דברים, אך הדברים באים באופן שהרווחה הגשמית איננה מפריעה, חלילה, לעבודת ה', אלא להפך – היא מסייעת לעבוד את הקב"ה מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת.

(מתוך הספר "שלחן שבת")

על פי 'ליקוטי שיחות' (כרך א')

להבין חוקים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"והיה הוא ותמורתו יהיה קודש" (ויקרא כז,לג)

בסוף פרשתנו מופיעים דיני 'תמורה'. זה חפץ שהוקדש על ידי האדם לבית המקדש ואחר כך החליט האיש להחליפו באחר. קובעת התורה: "והיה הוא ותמורתו יהיה קודש" – שני החפצים, הן זה שהוקדש בראשונה והן זה שנבחר להחליפו, שניהם יהיו קודש.

מצוה זו היא מסוג ה'חוקים', כלומר, מצוה שאין לה טעם שכלי אלא היא גזירת הבורא. אף על פי כן אומר הרמב"ם, שעלינו להשתדל למצוא נימוקים גם למצוות אלה, והוא נותן טעם למצוות 'תמורה':

"ירדה תורה לסוף מחשבת האדם וקצת יצרו הרע, שטבע האדם להרבות קניינו ולחוס על ממונו, ואף על פי שנדר והקדיש, אפשר שחזר בו", ויש חשש שאם נתיר לו להמיר חפץ בחפץ, ימיר חפץ יקר בזול. לכן נקבע ששני החפצים יהיו קודש.

סוגים בנימוקים

דבריו אלה של הרמב"ם מעוררים שאלה עקרונית: הלוא ההבדל בין המצוות המוגדרות 'משפטים' לבין ה'חוקים' הוא, שה'משפטים' הם מצוות ששכלו של האדם יכול להבינו, ואילו ה'חוקים' הם למעלה משכל אנוש. אם כן, איך אומר הרמב"ם שצריך להשתדל להבין גם את טעמי ה'חוקים'?

ההסבר הוא, שיש שוני מהותי בין שני סוגי הטעמים והנימוקים: ב'משפטים', הטעמים מתחייבים מצד שכל האדם עצמו, עד שאילו התורה לא הייתה מצווה מצוות אלה, היינו צריכים לקבוע אותן בעצמנו. לעומת זאת, ה'חוקים' יסודם בשכל הבורא, והטעמים שאנו מוצאים

להרחיק ראות

בהם אינם אלא ניסיון שלנו לגלות טעמים המובנים בשכלנו.

כך גם בטעמיה של מצוות 'תמורה': אנחנו עצמנו לא היינו יכולים לקבוע מצווה זו, שכן החשש שמעלה הרמב"ם אינו נראה מעשי. הלוא ההלכה היא ש"אין פודין את ההקדשות אלא בשלושה בקיאים"5, וכמו-כן יש צורך לערוך מכרז. איך יוכל אפוא האדם להחליף חפץ יקר בזול?

לכן מדגיש הרמב"ם: "ירדה תורה לסוף מחשבת האדם" – רק התורה, בראייתה המעמיקה, הבוחנת את סופם של תהליכים, יודעת שאם נתיר לאדם להמיר חפצי הקדש, הרי בסופו של דבר עלול יצרו לעקוף את כל ההגנות ולמעול ברכוש ההקדש.

קבלת עול ושמחה

מכאן אנו למדים איך צריך יהודי לעבוד את ה': מצד אחד חייב להיות יסוד של קבלת עול – לקיים את המצוות משום שהן ציווי המלך, בלי להתנות זאת במידת ההבנה. ומצד שני רוצה הקב"ה שננסה להבין בשכלנו את מצוותיו, ואפילו למצוא טעמים ל'חוקים', משום שאז נקיים את המצוות מתוך תענוג ושמחה.

וכך יהיה בזמן הגאולה, כאשר יתגלו טעמי התורה הנסתרים, שאז נגיע לתכלית השלימות בעבודת ה', בתכלית השמחה והעונג.

(מתוך הספר "שלחן שבת")

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך ל"ב

חסידות על הפרשה בחוקותי

עבודה מתוך הליכה ועלייה מתמדת אם בחוקותי תלכו (כו,ג)

מפרש הבעל שם טוב:

"אם בחוקותי" – הפסוק מדבר באדם שהגיע לחוק קבוע בעבודתו, שממנו הוא אמנם לא גורע אך גם אינו מוסיף, מצווה עליו התורה:

"תלכו" – אסור לו לישאר במצב זה, אלא עליו לחדש ולהוסיף בעבודתו מתוך הליכה ועלייה תמידית. זהו שכתוב (תהילים פא) **"כי חוק לישראל הוא, משפט לאלוקי יעקב"**: **"כי חוק לישראל הוא"** – מי שעבודתו היא בבחינת חוק קבוע, ללא תוספת, **"משפט לאלוקי יעקב"** – יצטרך לתת על כך דין ומשפט.

(כתר שם טוב עמ' לה)

"והתהלכתי בתוכם" (כו,יב)

"והתהלכתי" רומז לשני סוגי 'הילוך' שיהיו לעתיד לבוא:

(א) המשכת והורדת אור אלוקי בעולם,

(ב) העלאת העולם והתכללותו באור האלוהי.

למה הדבר דומה? לשני אנשים שאחד עומד על הר והשני בבקעה. אפשר לקרבם זה לזה על ידי שהעליון ירד למטה ועל ידי שהתחתון יעלה למעלה.

היתרון של המשכה הוא בשלימות האור, דהיינו שנמשך אור רב ונעלה. היתרון של העלאה הוא

בשלמות הכלי, שהאור (המועט) שנמשך נקלט ונתפס בכלי באופן פנימי. לעתיד לבוא יתחברו ויתמזגו שתי הבחינות – יתגלו אז הגילויים הנעלים ביותר והם ייקלטו בכלים בקליטה פנימית ויסודית.

(לקוטי תורה דברים, עמ' כז)

"ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד... ואכלתם ולא תשבעו" (כו,כו)

לחם – היינו תורה, שנמשלה ללחם (ראה שבת קכ).

"עשר נשים" – היינו עשר כוחות הנפש.

"ואפו עשר נשים לחמכם" – יש 'לאפות' את התורה שלומדים ברשפי אש האהבה לה' המתעוררת בעת התפילה, אהבה כזו החודרת לכל עשר כוחות הנפש.

"בתנור אחד" – אש האהבה באה מהתבוננות ב'אחד', באחדות הבורא. רק כשלומדים תורה בצורה כזו נקלטים דברי תורה בנשמה, ואילו כשאין התורה 'אפויה' באש האהבה אין היא 'מתעכלת' היטב בנשמה. וכפי שהוא בלחם גשמי, שרק אם הוא אפוי טוב הוא מתעכל טוב.

"ואכלתם ולא תשבעו" – תחזרו על לימודכם שוב ושוב, ובכל פעם יהיו בעיניכם כחדשים ממש, וככל שתרבו לשקוד בתורה לעולם לא תשבע נפשכם בה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' מח)

למעלה ממיליון צפיות ביוטיוב

בקרו אותנו באתר ובפייסבוק:

שיעורים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

www.tanyaor.com

סדר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון קיץ)

20:07

18:51

י-ם

20:10

19:06

ת"א

20:11

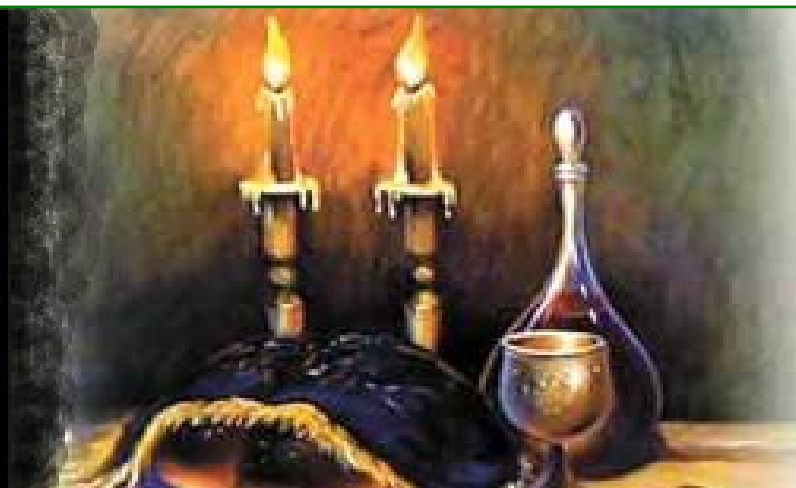
18:59

חיפה

20:08

19:07

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון